

Aan de gemeenteraad

Portefeuillehouder	Cluster	Bijlage	Datum	Onderwerp
Leo Pieter Stoel	Onderwijs, Personeel & Organisatie	3	9 augustus 2022	Vierjaarlijks onderzoek inspectie van het onderwijs Burgemeester Walda Scholengemeenschap, concept rapport en bestuurlijke reactie

Geachte leden van de raad,

In 2013 is de Burgemeester Walda Scholengemeenschap (BWS) voor het laatst in het kader van een vierjaarlijks onderzoek onderzocht door de inspectie van het onderwijs. Toen werd voor alle onderwijssoorten het basistoezicht toegekend.

Op 23 november 2020 heeft de inspectie een compacte variant van het vierjaarlijks onderzoek uitgevoerd op de BWS. De school zou voor 1 augustus 2021 in aanmerking komen voor een regulier vierjaarlijks onderzoek. Vanwege COVID-19 heeft de inspectie toen het aantal reguliere vierjaarlijks onderzoeken op locatie beperkt. Er werd toen na een gesprek met het bestuur en de directie door de inspectie vastgesteld dat er geen indicaties van risico's zijn bij het bestuur en de school die een regulier vierjaarlijks onderzoek in het schooljaar 2020-2021 noodzakelijk maken. Vandaar dat het reguliere vierjaarlijkse onderzoek toen niet heeft plaatsgevonden.

De inspectie van het onderwijs heeft in de periode van 25 mei 2022 tot en met 22 juni 2022 op basis van een onderzoeksplan een vierjaarlijks onderzoek uitgevoerd bij het bestuur en op school. Het doel van dit onderzoek was een antwoord te formuleren op de centrale vraag en bijbehorende stimuleringsvraag: Waarborgt het bestuur met zijn (be) sturing de kwaliteit op de school en is er sprake van deugdelijk financieel beheer? En, heeft het bestuur ambities gericht op de verdere ontwikkeling van de school en draagt dit bij aan de kernfuncties van het onderwijs? Met deze raadsinformatiebrief informeren wij u over de resultaten van dit onderzoek en de acties die hieruit voortvloeien.

De inspectie van het onderwijs heeft het volgende geconcludeerd: "de sturing van het bestuur op de kwaliteit van het onderwijs op de school en het toezicht erop zijn niet op orde en dragen onvoldoende bij aan de kernfuncties van het onderwijs". Er zijn geen risico's voor de onderwijskwaliteit op school. De basiskwaliteit is gewaarborgd. Daarnaast beschikt het bestuur over voldoende financiële middelen en kan het aan de financiële verplichtingen op korte en langere termijn voldoen

De bevindingen uit het onderzoek van de inspectie leiden tot het oordeel: "onvoldoende" op de drie standaarden uit het kwaliteitsgebied, namelijk besturing, kwaliteitszorg en ambitie. Het bestuur ontvangt herstelopdrachten

Over een jaar na vaststelling van het rapport beoordeelt de inspectie op basis van informatie die het bestuur verstrekt, welke vervolgactiviteiten de inspectie gaat uitvoeren om de standaarden opnieuw te beoordelen.

Jelmeraweg 1
9162 EA

Ballum-Ameland
Tel. 0519-555555
Fax 0519-555599

Postadres:
Postbus 22
9160 AA
Hollum-Ameland

info@ameland.nl
www.ameland.nl

Voor het kunnen voldoen aan de herstelopdracht zijn we externe expertise nodig. Daarom hebben we een offerte opgevraagd bij besturenorganisatie VOS-ABB waarvan de gemeente Ameland als schoolbestuur lid van is. Wij verwachten deze offerte, inclusief een plan van aanpak op korte termijn te ontvangen. Met de begeleiding door VOS-ABB gaan kosten gepaard. Deze kunnen worden betaald uit de exploitatie, dan wel de algemene reserve van de BWS.

Wij vertrouwen erop u voor dit moment voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
Het college van burgemeester en wethouders

Leo Pieter Stoel
burgemeester

Iwan Valk
secretaris-directeur

Bijlage 1: brief inspectie d.d. 18 juli 2022.

Bijlage 2: concept rapport van de Inspectie van het onderwijs in het kader van het vierjarig onderzoek op de Burgemeester Walda Scholengemeenschap.

Bijlage 3: de bestuurlijke reactie op dit rapport van het college van burgemeester en wethouders.

Inspectie van het Onderwijs
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

> Retouradres Postbus 2730 3500 GS Utrecht

Aan het bestuur van de
Gemeente Ameland
Postbus 22
9160 AA Hollum

Locatie Utrecht
St.-Jacobsstraat 200
Postbus 2730
3500 GS Utrecht
T 088 669 6060
www.onderwijsinspectie.nl

Contact
B. Groenewold
Medewerker toezicht
T +31627743603
b.groenewold@owinsp.nl

Onze referentie
33535689;10028

Datum 18 juli 2022
Betreft Conceptrapport vierjaarlijks onderzoek bestuur en school

Bijlage
Conceptrapport

Geacht bestuur,

Met deze brief bieden we u het conceptrapport aan van het vierjaarlijks onderzoek dat wij onlangs hebben uitgevoerd bij uw bestuur en uw school.

Zoals eerder besproken hebben wij met u op 22 juni 2022 het eindgesprek over het onderzoek gevoerd. We willen u vragen om voor 30 september 2022 te reageren op de inhoud van het conceptrapport (dit kunnen vragen of opmerkingen zijn, maar ook een andere opvatting op de oordelen).

Uw beleidsreactie in het rapport

U heeft de mogelijkheid om aan te geven op welke wijze u de bevindingen uit het onderzoek betreft bij de verdere ontwikkeling van uw bestuurlijke kwaliteitszorg en de onderwijskwaliteit. Dit kunt u voor 30 september 2022 doen in de vorm van een beleidsreactie. Wij nemen uw reactie op als apart hoofdstuk in het definitieve rapport. U kunt uw beleidsreactie eventueel ook direct na het eindgesprek bij ons indienen.

Vanwege onder andere [de webrichtlijnen](#) ontvangen wij uw reactie graag als Word-document, zonder afbeeldingen, tabellen of links naar een website.

Openbaarmaking van het rapport

In de vijfde week na de definitieve vaststelling maken wij het rapport openbaar op onze website www.onderwijsinspectie.nl.

Voor vragen of opmerkingen kunt u contact opnemen met de in de colofon vermelde contactpersoon.

Met vriendelijke groet,

drs. R.M. Jonker-Rozendaal
Inspecteur van het Onderwijs

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

Gemeente Ameland

<CONCEPT>
Onderzoek bestuur en scholen
Vierjaarlijks onderzoek

Datum vaststelling:

Samenvatting

Minstens één keer in de vier jaar onderzoekt de onderwijsinspectie ieder bestuur in Nederland. We hebben bij de Gemeente Ameland onderzocht of de sturing door het bestuur op de kwaliteit van het onderwijs op de Burgemeester Waldaschool op orde is, of er sprake is van deugdelijk financieel beheer en hoe dit bijdraagt aan de kernfuncties van het onderwijs (zie Onderzoekskader 2021).

Context

Het College van Burgemeester en Wethouders van de Gemeente Ameland (hierna: College van B&W) is het bevoegd gezag van de enige middelbare school op Ameland: de Burgemeester Waldaschool (hierna: BWS). Het College van B&W is formeel het bestuur, hoewel vrijwel alle taken statutair zijn belegd bij de directeur van de school. De BWS is een openbare vmbo-school, die tot en met klas 3 ook onderwijs op havo- en vwo-niveau aanbiedt. De school verzorgt momenteel onderwijs aan 155 leerlingen. De missie van de school is om leerlingen zich te laten ontplooiën, zodat zij een passende vervolgopleiding kiezen en een zelfstandig bestaan in de maatschappij verwerven.

Conclusie

De sturing van het bestuur op de kwaliteit van het onderwijs op de school en het toezicht erop zijn niet op orde en dragen onvoldoende bij aan de kernfuncties van het onderwijs. Ondanks de onvoldoende aansturing zijn er geen risico's voor de onderwijskwaliteit op de school en is het bestuur financieel gezond.

Wat moet beter?

Het bestuur moet ervoor zorgen dat voldaan wordt aan de geldende wet- en regelgeving die is genoemd in het kwaliteitsgebied Besturing, kwaliteitszorg en ambitie (BKA).

Ten eerste moet het bestuur zijn zicht op de onderwijskwaliteit verbeteren. Het bestuur weet onvoldoende wat de stand van zaken is en of wordt voldaan aan de wettelijke eisen. Hierdoor kan het bestuur onvoldoende sturen op verbeteringen die noodzakelijk en wenselijk zijn en op vernieuwing van het onderwijs.

Ten tweede moet het bestuur de inrichting van de bestuursstructuur verduidelijken. Het bestuur heeft onvoldoende duidelijk gemaakt dat

Bestuur: Gemeente Ameland

Bestuursnummer: 10028

Sector: voortgezet onderwijs

Aantal scholen onder bestuur: 1

Totaal aantal leerlingen: 155
(te datum 1 oktober 2021)

Lijst met scholen waarbij we verificatie-activiteiten hebben uitgevoerd: 19HYJ00 Burgemeester Waldascholengemeenschap

(ondanks de ruime mandatering van taken) het College van B&W het bevoegd gezag vormt van de school en niet de directeur.

Ten derde moet het bestuur ervoor zorgen dat het intern toezicht functioneert. De afgelopen jaren is er geen goede invulling gegeven aan de interne toezichtstaak: het beoordelen van het handelen van het bestuur en het functioneren als klankbord voor het bestuur. Ook zijn er geen functioneringsgesprekken gevoerd met de directeur van de school.

Ten vierde moet het bestuur zorgen voor een vastgesteld medezeggenschapsstatuut en – reglement, waarin geregeld is dat binnen de huidige bestuurlijke constructie de mr in de gelegenheid wordt gesteld om een bindende voordracht te doen voor een lid.

Tot slot moet het bestuur ervoor zorgen dat de informatie in het jaarverslag juist is en volledig. In het meest recente jaarverslag staat de organisatiestructuur niet juist beschreven en ontbreken onder andere de resultaten van het handelen van de intern toezichthouder.

Wat gaat goed?

Er zijn geen risico's voor de onderwijskwaliteit op de school. De afgelopen jaren is de basiskwaliteit op de school geborgd door de schoolleiding. Deze heeft erop toegezien dat de school op koers ligt, dat aan belangrijke randvoorwaarden (zoals voldoende bevoegde docenten) is voldaan en heeft bijgestuurd als daar aanleiding voor was. Als er klachten zijn dan worden deze vaak snel en doeltreffend opgepakt.

De directeur stemt zaken af met de medezeggenschapsraad en voert periodiek gesprekken met het bestuur. Ook voert hij gesprekken met bedrijven op het eiland om ervoor te zorgen dat leerlingen op het eiland stage kunnen lopen.

Daarnaast beschikt het bestuur over voldoende financiële middelen om het onderwijs op het eiland uit te voeren. Het bestuur kan aan de financiële verplichtingen op korte en langere termijn voldoen.

Wat kan beter?

In het schoolplan staan doelen, maar staat nog niet helder beschreven op welke wijze de school de naleving van de wettelijke eisen borgt. Ook het beleid om structureel te kunnen sturen op de ingezette ontwikkelingen, zoals op het gebied van taalonderwijs en differentiatie, is nog niet concreet genoeg uitgewerkt. Dit kan beter. Het formuleren van concrete, meer meetbare doelen helpt bij de vormgeving van school- en actieplannen en bij de evaluatie daarvan.

Ook zien we dat het bestuursverslag op onderdelen verbeterd kan worden. Zo kan het bestuur duidelijker aangeven wat de belangrijkste ontwikkelingen zijn en voor welke beleidsdoelen geld wordt ingezet. Ook kan het bestuur concreter aangeven welke risico's op welke manier ondervangen worden. Daarnaast mag het bestuur in zijn bestuursverslag meer helderheid verschaffen over de besteding van de middelen voor passend onderwijs en de ontwikkeling van het publieke eigen vermogen.

Vervolg

Het bestuur heeft onvoldoende voldaan aan de wettelijke eisen uit het kwaliteitsgebied Besturing, kwaliteitszorg en ambitie (BKA). De bevindingen van ons onderzoek leiden tot het oordeel Onvoldoende op de drie standaarden uit dit kwaliteitsgebied. Het bestuur ontvangt herstelopdrachten. Over een jaar na vaststelling van dit rapport beoordelen wij op basis van informatie die het bestuur ons verstrekt welke vervolgactiviteiten wij gaan uitvoeren om de standaarden opnieuw te beoordelen.

Inhoudsopgave

1.	Opzet van het vierjaarlijks onderzoek	6
2.	Resultaten vierjaarlijks onderzoek bestuur	9
	2.1. Besturing, kwaliteitszorg en ambitie	9
	2.2. Overige wettelijke vereisten	14
	2.3. Afspraken over vervolgtoezicht	15
3.	Reactie van het bestuur	16

1. Opzet van het vierjaarlijks onderzoek

De Inspectie van het Onderwijs heeft in de periode van 25 mei tot en met 22 juni 2022 een vierjaarlijks onderzoek uitgevoerd bij Gemeente Ameland. In een vierjaarlijks onderzoek staan de volgende onderzoeksvragen centraal:

Waarborgt het bestuur met zijn (be)sturing de kwaliteit op de school en is er sprake van deugdelijk financieel beheer én heeft het bestuur ambities gericht op de verdere ontwikkeling van de scholen en draagt dit bij aan de kernfuncties van het onderwijs?

Werkwijze en onderzoeksactiviteiten

Het onderzoek richt zich op onderstaande standaarden op het niveau van het bestuur. Daarnaast spreken we vanuit het perspectief van de kernfuncties en het stelsel met het bestuur over zijn visie en ambities.

Standaard	Onderzocht
Besturing, Kwaliteitszorg en Ambitie	
BKA1. Visie, ambities en doelen	•
BKA2. Uitvoering en kwaliteitscultuur	•
BKA3. Evaluatie, verantwoording en dialoog	•

Om antwoord te geven op de onderzoeksvragen voeren we verificatie-activiteiten uit op school- en bestuursniveau. Daarbij kunnen we ook andere belanghebbenden betrekken.

Onderzoeksactiviteiten

Het vierjaarlijks onderzoek bij Gemeente Ameland hebben we op maat ingericht en bestaat uit de volgende onderzoeksactiviteiten.

Expertanalyse en startgesprek

Wij zijn gestart met het opstellen van een expertanalyse. We hebben gekeken naar de toezichthistorie en zijn nagegaan of er signalen zijn binnengekomen. Ook hebben we documenten geanalyseerd, waaronder het managementstatuut 2017, het Schoolplan 2019-2023, het bestuursverslag 2020, de schoolgids 2021-2022, de documenten op de website van de school en op scholen op de kaart (Zorgplan BWS 2020-2022). Op basis hiervan hebben wij ons een eerste beeld gevormd van de bestuurlijke kwaliteitszorg inclusief het financieel beheer en over de kwaliteit van het onderwijs en de leerresultaten van de school.

Vervolgens hebben we op 25 mei een startgesprek gevoerd met het bestuur. Bij dit gesprek waren de burgemeester, de coördinator Onderwijs, Personeel & Organisatie van de gemeente Ameland en de directeur van de Burgemeester Walda Scholengemeenschap aanwezig. In dit gesprek hebben we aanvullende informatie opgehaald over de besturing, kwaliteitszorg en ambitie en het voorlopig beeld van de school besproken. Tot slot hebben we de opzet van ons onderzoek toegelicht en afspraken gemaakt over het vervolg.

Onderzoeksactiviteiten op bestuurs- en schoolniveau

Op 14 en 15 juni hebben we diverse onderzoeksactiviteiten uitgevoerd op bestuurs- en schoolniveau. Aanvullend hebben we een bureauonderzoek uitgevoerd naar twee wettelijke vereisten. We lichten de onderzoeksactiviteiten hieronder toe.

Op bestuursniveau hebben we de drie standaarden van het kwaliteitsgebied Besturing, Kwaliteitszorg en Ambitie onderzocht en beoordeeld:

- BKA1 Visie, ambities en doelen
- BKA2 Uitvoering en kwaliteitscultuur
- BKA3 Evaluatie, verantwoording en dialoog

We hebben de aanvullende documenten geanalyseerd en gesprekken gevoerd met relevante functionarissen. We hebben gesproken met het bestuur, (vertegenwoordigers van) de intern toezichthouder, de medezeggenschapsraad en de directeur van de school. Ons voorlopig beeld was dat het bevoegd gezag voor haar besturing van de school sterk afhankelijk is van het onderwijskundig leiderschap van de directeur en op afstand heeft gestaan. De inrichting van de bestuursstructuur zoals beschreven in de documenten roept vragen op over wie het bestuur vormen en wie de intern toezichthouders zijn.

Op schoolniveau hebben we geen standaarden onderzocht en beoordeeld, maar ons beperkt tot het uitvoeren van verificatie-activiteiten. Dit omdat ons voorlopig beeld op basis van de beschikbare informatie was dat er geen risico's zijn voor de onderwijskwaliteit op de school. We hebben door middel van de verificatie-activiteiten getoetst in hoeverre het bestuur zicht heeft en stuurt op behoud en verbetering van de kwaliteit van het onderwijs op de school. We hebben hierbij gebruik gemaakt van twee relevante en actuele thema's:

- 1) Basisvaardigheden taal, rekenen en Burgerschap
- 2) Differentiatie in de onderbouw

Dit zijn relevante thema's voor de school, omdat leerlingen van verschillend niveau bij elkaar in de klas zitten en de school het belangrijk vindt dat elke leerling presteert naar eigen mogelijkheden.

We hebben de school gevraagd om ons op de onderzoeksdag te laten zien of en hoe de school zicht heeft op de kwaliteit rondom twee relevante en actuele thema's en stuurt op het behalen van ambities en doelen (bij taal en rekenen: referentieniveaus). Ook hebben wij gevraagd naar de kwaliteitscultuur op de school en van het bestuur en hoe de verantwoording en dialoog naar/met het bestuur gaat. We hebben vooraf geen (beleids)plannen of uitkomsten van evaluaties ontvangen.

Bureau-onderzoek naar de invulling van twee overige wettelijke vereisten

In elk vierjaarlijks onderzoek kijken we ook naar een aantal overige wettelijke vereisten. Dit jaar onderzoeken we:

- de zorgplicht passend onderwijs (art.27 2c WVO) en
- de vrijwillige ouderbijdrage (artikel 24a en 27, tweede lid van de WVO).

De beschikbare informatie op het gebied van passend onderwijs gaf geen aanleiding om dit nader te onderzoeken. We hebben ons tijdens de onderzoeksdagen beperkt tot het stellen van enkele vragen. De informatie in de schoolgids over de vrijwillige ouderbijdrage was nog niet in lijn met de herziene wetgeving en is na het startgesprek herzien.

Signalen

In de voorbereiding van ieder onderzoek kijken we naar eventuele signalen die bij de inspectie zijn binnengekomen. Soms heeft dat gevolgen voor de uitvoering van het onderzoek.

Er zijn geen signalen over Gemeente Ameland en de Burgemeester Waldaschool bij ons binnengekomen die opvolging vereisen.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 staan het eindoordeel op bestuursniveau en de oordelen op de standaarden uit het kwaliteitsgebied Besturing, kwaliteitszorg en ambitie. De afspraken over het vervolgtoezicht zijn opgenomen in hoofdstuk 2. In hoofdstuk 3 is de reactie van het bestuur op het onderzoek en rapportage opgenomen.

2. Resultaten vierjaarlijks onderzoek bestuur

In dit hoofdstuk geven we de resultaten weer van het onderzoek op bestuursniveau.

Samenvattend oordeel

In onderstaande figuur zijn de resultaten samengevat. Te zien is wat het eindoordeel is op bestuursniveau en de oordelen op de standaarden.

We beoordelen de kwaliteit van de besturing, kwaliteitszorg en ambitie van Gemeente Ameland als Onvoldoende. De sturing door het bestuur biedt onvoldoende waarborg voor de kwaliteit en de kernfuncties (kwalificatie, socialisatie en allocatie) van het onderwijs op de school.

Het bestuur heeft geen stelsel van kwaliteitszorg ingericht, waarmee hij kan bewaken en monitoren of leerlingen genoeg leren, goed les krijgen en zich veilig voelen op de school en dat het geld doelmatig is besteed.

Ondanks de onvoldoende aansturing door het bestuur zijn er geen risico's voor de onderwijskwaliteit op de school en is het bestuur financieel gezond.

2.1. Besturing, kwaliteitszorg en ambitie

In de onderstaande tabel geven wij de oordelen en/of waarderingen weer op de standaarden van het kwaliteitsgebied Besturing, kwaliteitszorg en ambitie. Vervolgens geven we een toelichting op deze oordelen.

BESTURING, KWALITEITSZORG EN AMBITIE	O	V	G
BKA1 Visie, ambities en doelen	•		
BKA2 Uitvoering en kwaliteitscultuur	•		
BKA3 Evaluatie, verantwoording en dialoog	•		

We lichten onze conclusie en oordelen op de drie BKA-standaarden van het kwaliteitsgebied Besturing, kwaliteitszorg en ambitie (BKA) hieronder toe. We baseren ons op de wettelijke eisen die in het waarderingskader besturen staan. Dit maakt onderdeel uit van het Onderzoekskader 2021 voor het toezicht op voortgezet onderwijs.

Visie, ambitie en doelen (BKA1)

We beoordelen de standaard Visie, ambitie en doelen op bestuursniveau als Onvoldoende. Het bestuur heeft geen stelsel van kwaliteitszorg ingericht van waaruit het bestuur kan sturen op het behalen van ambities en doelen. Dit leidt tot een herstelopdracht aan het bestuur (artikel 23a en 24, vierde lid van de WVO).

Stelsel van kwaliteitszorg onvoldoende ingericht en beschreven.

Het bestuur heeft de gehele leiding en besturing van de school, inclusief het financieel beheer, aan de directeur gemandateerd. Hierbij zijn geen goede afspraken gemaakt over de resultaten en de kwaliteits-eisen waar onderwijs en financiën aan moeten voldoen. Het bestuur heeft het schoolplan niet goedgekeurd en vastgesteld en ook op andere wijze geen bemoeienis gehad met het opstellen van het onderwijskundige en financiële beleid en formuleren van opbrengstdoelen. Ook is het bestuur weinig eisend geweest met betrekking tot de verantwoording vanuit de school over het gevoerde beleid. Het bestuur is volledig afhankelijk van het leiderschap van de directeur en kan onvoldoende gericht invloed uitoefenen op de ontwikkeling van de onderwijskwaliteit. Het risico bestaat dat het bestuur informatie mist en problemen pas opmerkt als het te laat is.

Inrichting governance-structuur in ontwikkeling en nog niet in orde.

Het niet inrichten en functioneren van het bestuurlijke stelsel van kwaliteitszorg lijkt voor een belangrijk deel te zijn veroorzaakt, doordat het College van B&W de directeur als bestuur heeft beschouwd vanwege de ruime mandatering. Het bestuur heeft stappen gezet om de governance-structuur te verbeteren. De gemeenteraad, als intern toezichthouder, is bezig met het samenstellen van een Commissie Intern Toezicht. Deze gaat geschoold worden zodat zij haar rol goed zal kunnen vervullen. Een kanttekening hierbij is dat de Verordening Commissie Intern Toezicht die onlangs door de gemeenteraad is vastgesteld niet duidelijk maakt bij wie de rol van intern toezicht is belegd. Er staat namelijk vermeld dat deze commissie het College van B&W én de gemeenteraad adviseert over het intern toezicht. Wat verder de aandacht vraagt is

dat de verordening vrij helder is als het gaat over samenstelling van de commissie en vergaderorde, maar niet helder is over welke bevoegdheden deze commissie precies heeft.

Schoolplan 2019-2023 geeft zicht op ingezette koers.

Een sterk punt van het schoolplan is dat het de betrokkenen binnen de school zicht geeft op de ingezette koers en de gemaakte afspraken. Het schoolplan bevat een heldere visie op onderwijs waaronder een visie op burgerschap. Het geeft zicht op de gestelde doelen en op de aandachtspunten voor de komende schooljaren. Een verbeterpunt is het beschrijven van de wijze waarop de school de naleving van de wettelijke eisen borgt. Dit blijkt onvoldoende uit het schoolplan. Daarnaast kan de sturing versterkt worden door de kwaliteitszorg rondom de door ons onderzochte thema's verder uit te werken, zodat systematisch en doelgericht gestuurd kan worden op kwaliteitsontwikkeling van het taal-, reken- en burgerschapsonderwijs en op differentiatie.

Uitvoering en kwaliteitscultuur (BKA2)

Wij beoordelen deze standaard als Onvoldoende. Het bestuur draagt onvoldoende bij aan het realiseren van de doelen voor kwaliteit en bevorderen van een kwaliteitscultuur, het zorgen voor randvoorwaarden en stuurt, ook waar dat wel nodig is, onvoldoende bij. Ook is onvoldoende deugdelijk en onafhankelijk toezicht gehouden. Dit leidt tot herstelopdrachten aan het bestuur vanuit verschillende wettelijke vereisten (artikel 23a en artikel 24, vierde lid; artikel 24d, eerste lid, artikel 24e, tweede lid en artikel 24e1, eerste, derde en vierde lid van de WVO).

Uitvoering en intern toezicht onvoldoende.

Het bestuur houdt onvoldoende zicht op de uitvoering van het onderwijs op de school. De intern toezichthouder houdt onvoldoende toezicht op de effectiviteit van het handelen van het bestuur. De betrokkenen binnen de school merken weinig van de sturing door het bestuur. De informatie die het bestuur en de intern toezichthouder van de directeur ontvangen wordt doorgaans ter kennisgeving aangenomen. Noch het College van B&W noch de gemeenteraad vraagt kritisch door over de besteding van middelen en kwaliteitsontwikkeling. Het bestuur erkent en herkent dat volledig wordt vertrouwd op het leiderschap van de directeur. Er is weinig bemoeienis met de school, omdat men hier de afgelopen periode geen directe aanleiding toe zag. De intern toezichthouder heeft niet opgetreden als klankbord voor het bestuur, noch zijn er functioneringsgesprekken gevoerd met de directeur van de school. Zoals de wet voorschrijft zal het bestuur helder moeten beschrijven bij wie de bestuurlijke eindverantwoordelijkheid is belegd en bij wie de bevoegdheid voor intern toezicht. Tevens dient de intern toezichthouder te zorgen voor een kader van waaruit hij systematisch kan toezien op de effectiviteit van het handelen van het bestuur. Het ontwikkelen en positioneren van het intern toezicht is van belang,

mede omdat de samenstelling van het intern toezichthoudend orgaan aan (politieke) wisselingen onderhevig is.

Sturing binnen de school op uitvoering onderwijs vanuit het schoolplan.

De schoolleiding stuurt op de uitvoering van het onderwijs, zoals beschreven in het schoolplan. Aanvullend initieert zij extra activiteiten, waaronder het organiseren van de maatschappelijke stages. Dit zijn activiteiten die niet expliciet in het schoolplan staan vermeld, maar die de school wel nodig acht. De directeur ziet er aan de hand van het schoolplan, diverse gesprekken, flitslesbezoeken, leerresultaten en resultaten van tevredenheidsonderzoeken op toe dat de school op koers ligt en stuurt bij als daar aanleiding voor is. De aanpak lijkt momenteel goed te werken, zoals onder meer blijkt uit het feit dat er geen risico's zijn voor de kwaliteit van het onderwijs en het financieel beheer.

Uit de gesprekken die we voerden op de school, komt het beeld naar voren dat de medewerkers op de hoogte zijn van de gemaakte afspraken en weten wat er op de school speelt. De lijnen tussen de schoolleiding en teamleden zijn kort. Als er iets tegenzit, dan wordt dit snel gesignaleerd, besproken en opgepakt door de schoolleiding en de docenten. Er zijn en worden nu werkgroepen ingesteld om speerpunten, waaronder taal en rekenen, structureel op te kunnen pakken. De werkgroepen krijgen elk een specifieke opdracht en gedeelde verantwoordelijkheid. Een voorbeeld van een werkgroep die met ingang van schooljaar 2022-2023 wordt ingesteld is de werkgroep Begrijpend Lezen.

Daarbij heeft de directeur dit schooljaar voor voldoende randvoorwaarden gezorgd, waaronder het zorgen voor voldoende bevoegd en bekwaam personeel, het maken van afspraken omtrent professionalisering en het toekennen van taakuren voor overleg, begeleiding van leerlingen, werkgroepen en medezeggenschap. Ook is aan de wettelijke verplichting om een klachtenprocedure op te nemen in de schoolgids voldaan. Tijdens ons onderzoek hebben we een omissie geconstateerd en dat was dat de directeur lid was van de examencommissie. Op de onderzoeksdag zelf is hier direct actie op ondernomen en inmiddels is deze omissie verholpen.

Evaluatie, verantwoording en dialoog (BKA3)

We beoordelen deze standaard als Onvoldoende. Het bestuur heeft het stelsel van kwaliteitszorg onvoldoende ingericht om in voldoende mate conclusies te kunnen verbinden aan het kwaliteitsbeeld van de school. Dit leidt tot een herstelopdracht (art. 23a en 24, vierde lid WVO). Ook krijgt het bestuur de opdracht om de twee tekortkomingen in het jaarverslag (art. 103, eerste lid, WVO en artikel 24e1, WVO) en op het gebied van de medezeggenschap op te heffen (art. 21, 22, 23 en 24 WMS en artikel 24d, lid 2 WVO).

Evaluatie van onderwijskwaliteit in onvoldoende mate mogelijk.

Het bestuur beschikt weliswaar over een kwaliteitsbeeld van de BWS. Hij kan er echter geen conclusies aan verbinden, aangezien hij geen ambities en doelen heeft geformuleerd waaraan de kwaliteit van het onderwijs moet voldoen. Het bestuur vertrouwt op en is ook volledig afhankelijk van de verantwoording door de directeur. Wat ontbreekt zijn conclusies over relevante onderdelen van de onderwijskwaliteit, zoals de leskwaliteit, de leerlingbegeleiding en de onderwijsresultaten. Ook ontbreekt informatie over de ingezette ontwikkelingen, zoals op het gebied van taal, rekenen, burgerschap en differentiatie. Ook de intern toezichthouder beschikt momenteel over onvoldoende informatie om vanuit de toezichthoudende taak de dialoog over het gevoerde beleid te kunnen voeren met de interne en externe belanghebbenden. Voor het voeren van deze dialoog zijn het bestuur en de intern toezichthouder volledig afhankelijk van de directeur. Dit hangt samen met de bevindingen die we hebben beschreven bij BKA1 en BKA2.

Jaarverslag moet beter.

Het jaarverslag is goedgekeurd door de intern toezichthouder en vastgesteld door het bestuur. Zij zijn echter niet goed nagegaan of de informatie die er in staat klopt en of de informatie aan alle wettelijke eisen voldoet. Wat niet klopt in het jaarverslag 2020 is de beschrijving van de organisatiestructuur en het overzicht van vastgestelde en gedocumenteerde documenten. Het bestuur moet ervoor zorgen dat in het vervolg de organisatiestructuur inclusief de afwijkingen van de code goed bestuur zijn beschreven.

Wat beter moet is de verantwoording van de intern toezichthouder over de wijze waarop hij toeziet op het doelmatig besteden van de middelen. In het bestuursverslag staat dat de financiële middelen doelmatig zijn aangewend, maar de onderbouwing hiervoor ontbreekt. Positief is dat het verslag van het toezichthoudend orgaan in het bestuursverslag 2020 zichtbaar is verbeterd en uitgebreid ten opzichte van het voorgaande jaarverslag. Er is nu een missie voor het intern toezicht en een visie op toezicht in de vorm van uitgangspunten geformuleerd. Ook is de gang van zaken op het gebied van intern toezicht in 2020 beschreven.

Daarnaast zijn er in het bestuursverslag een tweetal onderdelen waar het bestuur in het vervolg meer aandacht aan moet besteden. Dit is ten eerste de beschrijving van de risico's en beheersmaatregelen. Aan belanghebbenden dient het bestuur namelijk te laten zien wat het doet om risico's te voorkomen of te beheersen. Op dit moment zijn de mogelijke (financiële) risico's bij de directie in beeld en indien nodig maakt zij keuzes om deze het hoofd te kunnen bieden. Een tweede punt is de verantwoording over de besteding van de gelden die bestemd zijn voor passend onderwijs en het effect van de ingezette middelen.

Bestuur heeft groot eigen vermogen.

Het publieke eigen vermogen van het bestuur ligt op dit moment boven onze signaleringswaarde. Het bestuur verwacht dat het eigen vermogen binnen enkele jaren tot onder de genoemde waarde zal dalen. Niettemin vragen we het bestuur hier in het eerstvolgende jaarverslag een nadere toelichting op te geven.

Medezeggenschap op schoolniveau georganiseerd; twee tekortkomingen.

Het bestuur heeft het inrichten van en de afstemmen met de medezeggenschapraad (hierna: mr) gemandateerd aan de directeur. De directeur zorgt ervoor dat de mr tijdig de informatie die nodig is om de taak te kunnen vervullen ontvangt. De directeur vraagt de mr om instemming zoals bij wijziging van de schooltijden en de concept begroting. Ook stelt de directeur de mr in de gelegenheid om te adviseren over besluiten, zoals over de concept formatie. De mr heeft behoefte aan ondersteuning en professionalisering en is in gesprek met de directeur over facilitering. Ook zoekt de mr naar een meer zinvolle invulling van het overleg met de intern toezichthouder, zodat het meer is dan de ander informeren.

We hebben op het gebied van de medezeggenschap twee tekortkomingen geconstateerd vanuit de wettelijke eisen. Ten eerste moet het bestuur ervoor zorgen voor ondertekenen en vaststelling van een medezeggenschapsstatuut en-reglement. Dit is niet gedaan. Ten tweede moet de mr wettelijk gezien in de gelegenheid worden gesteld om een lid voor te dragen voor het intern toezicht. Het bestuur zal de richtlijnen moeten bepalen en de artikelen in het medezeggenschapsreglement die hier betrekking op hebben moeten herzien, zodat is vastgelegd dat de leden van het toezichthoudend orgaan alleen leden van de gemeenteraad kunnen zijn.

2.2. Overige wettelijke vereisten

De school houdt zich op het gebied van de zorgplicht passend onderwijs aan de wettelijke eisen. De school heeft een ondersteuningsprofiel en houdt zich daaraan bij de aanname en de begeleiding van leerlingen.

De informatie in de schoolgids over de schoolkosten/ vrijwillige ouderbijdrage is na het startgesprek herzien, zodat duidelijk is dat alle bijdragen vrijwillig zijn. De school houdt zich aan de wettelijke regels en werpt geen drempels op.

2.3. Afspraken over vervolgtoezicht

Voor de wettelijke tekortkomingen krijgt het bestuur een aantal herstelopdrachten die in onderstaand schema staan vermeld.

Tekortkoming	Wat verwachten wij van het bestuur?	Wat doen wij?
Bestuur		
BKA1		
Onvoldoende inrichten stelsel van kwaliteitszorg; artikel 23a en 24, lid 4 van de WVO.	Het bestuur moet een stelsel van kwaliteitszorg inrichten en beschrijven, dat het bestuur in staat stelt om de basiskwaliteit van het onderwijsproces en de resultaten te waarborgen.	Wij onderzoeken en beoordelen uiterlijk over een jaar na vaststelling van het definitieve rapport of de tekortkomingen zijn opgeheven en aan de wettelijke eisen is voldaan.
BKA2		
Onvoldoende uitvoeren stelsel van kwaliteitszorg; artikel 23a en 24, lid 4 van de WVO.	Het bestuur moet samen met de school een stelsel van kwaliteitszorg uitvoeren en een kwaliteitscultuur bevorderen en waar nodig tussentijds bijsturen om de kwaliteit van het onderwijsproces en de resultaten te bewaken.	Wij onderzoeken en beoordelen uiterlijk over een jaar na vaststelling van het definitieve rapport of de tekortkomingen zijn opgeheven en aan de wettelijke eisen is voldaan.
Onvoldoende deugdelijk en onafhankelijk intern toezicht; artikel 24d, lid 1, artikel 24e, lid 2, artikel 24e1, lid 1, 2, 3 en 4 lid van de WVO.	Het bestuur moet de rollen van het bestuur en intern toezicht helder beleggen en ervoor zorgen dat er deugdelijk en onafhankelijk toezicht wordt uitgeoefend.	Wij onderzoeken en beoordelen uiterlijk over een jaar na vaststelling van het definitieve rapport de tekortkomingen zijn opgeheven en of aan de wettelijke eisen is voldaan.
BKA3		
Onvoldoende conclusies verbonden aan kwaliteitsbeeld school als onderdeel van het stelsel van kwaliteitszorg; artikel 23a en 24, lid 4 van de WVO.	Het bestuur moet de evaluatie en verantwoording over het gevoerde beleid verbeteren en zorgen voor duiding van de informatie.	Wij onderzoeken en beoordelen uiterlijk over een jaar na vaststelling van het definitieve rapport de tekortkomingen zijn opgeheven en of aan de wettelijke eisen is voldaan.
Jaarverslag op onderdelen niet op orde; art. 103, eerste lid, WVO en art. 24e1, lid 1 onder e, WVO.	Het bestuur moet in de jaarverslaglegging de organisatiestructuur en de afwijkingen ten opzichte van de code goed bestuur beschrijven. Het intern toezicht moet in het jaarverslag duidelijk maken hoe hij toezicht toeziet op een doelmatige besteding van de middelen door het bestuur en welke resultaten hij met het toezicht heeft bereikt.	Wij vertrouwen erop dat de komende jaarverslagen voldoen aan de eisen die de wet stelt. Wij controleren dit bij volgende onderzoeken.
Niet vaststellen managementstatuut/-reglement van de MR; artikel 21, 22, 23, 24 van de WMS en artikel 24d, lid 2 WVO.	Het bestuur moet zorgen voor een vastgesteld medezeggenschapsreglement en –statuut en herziening van de artikelen in het mr-reglement die betrekking hebben tot het voordragen van een lid voor het intern toezicht zodat dit mogelijk is.	Wij vertrouwen erop dat het bestuur deze tekortkomingen voor het eind van kalenderjaar 2022 opheft en controleren dit tijdens het herstelonderzoek dat we uiterlijk een jaar na vaststelling van dit rapport uitvoeren.

3. Reactie van het bestuur

Hieronder geeft het bestuur aan op welke wijze het de bevindingen uit het onderzoek betreft bij de verdere ontwikkeling van de bestuurlijke kwaliteitszorg.

Inspectie van het Onderwijs
Postbus 2730, 3500 GS Utrecht
T-algemeen 088 6696000
T-loket (voor vragen) 088 6696060

Inspectie van het Onderwijs
mevrouw drs. R.M. Jonker-Rozendaal
Postbus 2730
3500 GS UTRECHT

Onderwerp	Bijlage(n)	Ons kenmerk	Telefoon	Datum	Verzonden
bestuursreactie op conceptrapport vierjaarlijks onderzoek	--	OPO/JW	(0519) 555 577	9 augustus 2022	

10 AUG 2022

Geachte mevrouw Jonker-Rozendaal,

Op 20 juli 2022 ontvingen wij uw brief met dagtekening 18 juli 2022 waarbij u uw conceptrapport aanbiedt inzake het vierjaarlijks onderzoek dat u heeft uitgevoerd op de Burgemeester Waldaschool op Ameland (verder: BWS). Graag maken wij gebruik van de mogelijkheid tot het geven van een beleidsreactie op uw conceptrapport. Allereerst geven wij een algemene reactie waarna wij vervolgens per beleidsonderdeel een specifieke reactie zullen geven en sluiten af met een algemene conclusie.

Algemeen

De kerntaak van een school en daarmee ook van de BWS is het geven van onderwijs. Het is de taak van het bestuur om de voorwaarden te scheppen om die primaire functie optimaal te kunnen uitoefenen. Wij zijn content dat ondanks de door u geconstateerde tekortkomingen er geen risico's zijn voor de onderwijskwaliteit op de school en u heeft geconstateerd dat de school financieel gezond is. Dit zijn voor ons twee belangrijke voorwaarden die maken dat wat ons betreft de kerntaak van de school overeind staat. Wij zullen ons ook blijven inzetten om deze kerntaak op onze school blijvend goed in te vullen.

Dit neemt niet weg dat u aangeeft dat er sprake is van tekortkomingen waarvoor verbeteringen nodig zijn. U geeft aan dat wij het zicht op de onderwijskwaliteit moeten verbeteren, de inrichting van de bestuurscultuur verduidelijken, het intern toezicht laten functioneren en zorgdragen voor een vastgesteld medezeggenschapsstatuut en een vastgesteld medezeggenschapsreglement. Ook geeft u aan dat wij zorg moeten dragen voor een realistische verslaglegging inzake de organisatiestructuur alsmede wat betreft de resultaten van het handelen van de intern toezichthouder.

Zicht op onderwijskwaliteit

Als wij het geven van onderwijs als kerntaak van de BWS beschouwen dan zijn wij het met u eens dat het dan eveneens belangrijk is om zicht te hebben op dat onderwijs. Dit betekent dat wij zullen initiëren dat de medewerkers binnen de onderwijsorganisatie met elkaar gaan bepalen wat de onderwijskwaliteit op de BWS inhoudt en hoe daar vorm en inhoud aan wordt gegeven. Immers; goede scholen hebben een verbetercultuur. Een cultuur waarin het onderwijspersoneel en de schoolleiding intensief samenwerken aan onderwijs en doelgericht het onderwijs beter maken. Uiteraard zal dit ook gebeuren in afstemming met de medezeggenschapsraad. In overleg met de schoolleiding zullen wij bepalen welke informatie wij nodig achten om te kunnen bepalen of er wordt voldaan aan de eigen onderwijsstandaarden en of deze in overeenstemming zijn met de

Jelmeraweg 1
9162 EA
Ballum-Ameland
Tel. 0519-555555
Fax 0519-555599

Postadres:
Postbus 22
9160 AA
Hollum-Ameland

info@ameland.nl

wettelijke (deugdelijkheids-) eisen zoals onder andere bepaald in de Wet op het voortgezet onderwijs.

Inrichting bestuurscultuur en functioneren intern toezicht

Zoals u in uw verslag aangeeft is de BWS ingericht overeenkomstig de integrale bestuursvorm. Een bestuursvorm die binnen het verzelfstandigde onderwijsveld nog sporadisch voorkomt maar anno 2022 nog steeds een bestuursvorm betreft die past bij de omvang van het openbaar onderwijs op ons eiland. Het openbaar onderwijs is van en voor de gemeenschap, die democratisch is vertegenwoordigd in de gemeenteraad. Een bestuursvorm waarbij van rechtswege via de Gemeentewet de scheiding tussen het bestuur en het toezicht op dat bestuur is vormgegeven. Wij hebben als bestuur zoveel als mogelijk onze bestuurlijke taken en bevoegdheden gemandateerd aan de directeur van de BWS. Dat wil zeggen dat er voor is gekozen op hoofdlijnen te besturen en het toezicht dat toeziet op het naleven van deze hoofdlijnen. De integrale bestuursvorm is door de wetgever de laatste tijd over het hoofd gezien. Immers binnen een integrale bestuursvorm is het niet mogelijk uiting te geven aan alle onderdelen van de medezeggenschap. De interne toezichthouder binnen een integrale bestuursvorm betreft de gemeenteraad als democratisch gekozen orgaan. Een voordrachtsrecht van de medezeggenschapsraad voor de interne toezichthouder verhoudt zich niet tot deze integrale bestuursvorm. Bovenstaande ontslaat ons niet van de verplichting een aantal documenten zoals door u aangegeven te verduidelijken waardoor meer recht wordt gedaan aan deze bestuursvorm. Ook zullen wij zorgdragen voor aangepaste en ondertekende wettelijk verplichte medezeggenschapdocumenten.

Realistische verslaglegging en resultaten handelen intern toezichthouder

Als wij uitvoering geven aan de onderdelen zoals hierboven gesteld, zal dit automatisch leiden tot realistische verslaglegging omdat voor alle belanghebbenden duidelijk zal zijn hoe de integrale bestuursvorm van de BWS in de praktijk werkt. Als u met de resultaten van het handelen van de intern toezichthouder doelt op goede verslaglegging van de interne toezicht dan zullen wij daar uiteraard ook zorg voor dragen. Het valt niet te ontkennen dat al een aantal stappen is gezet wat betreft het vormgeven van het interne toezicht. Wij zullen de gemeenteraad voorstellen de verordening commissie intern toezicht aan te passen in die zin dat de onderdelen waarop het intern toezicht berust, explicieter worden omschreven.

Conclusie

Wij zullen ons het komende jaar met belanghebbenden richten op nadere explicitering van de integrale bestuursvorm voor de BWS. Een bestuursvorm die past bij de cultuur en schaalgrootte van ons openbaar voortgezet onderwijs. Een mooi samenspel van onderwijswetgeving en gemeentelijke wetgeving in optima forma samengebracht. Wij zien over een jaar uit naar uw nieuwe bevindingen voor de BWS op Ameland.

Met vriendelijke groet,
het bestuur van de BWS,
het college.

Leo Pieter Stoel
Burgemeester

Iwan Valk
Secretaris-directeur

Jelmeraweg 1
9162 EA
Ballum-Ameland
Tel. 0519-555555
Fax 0519-555599

Postadres:
Postbus 22
9160 AA
Hollum-Ameland

info@ameland.nl
www.ameland.nl